

Братислава, ВШЕМ-Харків, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. Режим доступу: <https://mpsesm.org/index.php/mpsesm/mpsesm-xv/paper/view/1135/901>

3. Микитенко В.В., Чупріна М.О. Алгоритмізація управлінських дій із реконструктивної просторової організації господарських систем України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. szám 5 (2024), Volume 5. (2024). С. 109–131. DOI: 10.58423/2786-6742/2024-5-109-131.

4. Микитенко В.В. Упорядкований алгоритм управлінських дій переходу України до сталого господарювання. *Авіація, промисловість, суспільство: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 18.05.2023)*. Харків: ХНУВС, 2023. С. 428–432.

АВТЕНТИЧНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК ЧИННИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Миронов Ю.Б., канд. екон. наук, доц.
Львівський торговельно-економічний університет

Культурна спадщина відіграє ключову роль у формуванні ідентичності та культурного середовища кожного суспільства. Вона щораз більше визнається науковцями важливим фактором сталого соціально-економічного розвитку регіонів, слугуючи потужним ресурсом для гармонійного суспільного прогресу, а також є підґрунтям динамічного прогресу інноваційного суспільства, підкреслюючи важливість дослідження національних принципів і світових тенденцій в галузі її охорони та збереження.

Культурна спадщина людства інтегрує історичні й культурні цінності в естетичні вподобання туристів, що робить її природно сумісною зі сталим розвитком туристичної індустрії [1]. Туристичний бізнес, користуючись бажаннями відвідувачів отримати досвід взаємодії з автентичними мистецтвами, ремеслами, кухнею та традиціями, здатний досягати сталого розвитку, забезпечуючи економічні та маркетингові вигоди, залучаючи туристів і створюючи нові культурні враження. При цьому, кожна історико-культурна територія має розглядатися як захищений комплекс, що зберігає автентичні об'єкти людської історії та культури.

Відповідно до чинного законодавства України, охорона культурної спадщини охоплює правові, організаційні, фінансові й інформаційні заходи, спрямовані на облік, збереження та відповідальне використання об'єктів спадщини [2]. В Україні налічується понад 140 тис. пам'яток автентичної культурної спадщини, що розташовані на 40 тис. гектарів територій історико-культурного призначення [3]. Усі види діяльності на цих територіях регламентуються законодавчо, а управління їх охороною покладено на Кабінет Міністрів України та спеціально уповноважені державні органи з охорони культурної спадщини.

Науковці активно досліджують інтеграцію автентичної культурної спадщини в туристичні продукти. Наприклад, С. Дичковський говорить про

нову модель культурного туризму, в якій акцент зміщується з технологій обслуговування на емоційно-чуттєвий досвід сприйняття культурної спадщини [4]. Аналіз вітчизняних досліджень підтверджує, що значна увага приділяється збереженню автентичності, а не розвитку туризму. Водночас міжнародні дослідження більше фокусуються на творчому переосмисленні пам'яток та їх інтеграції в туристичні послуги.

Ситуація з руйнуванням української культурної спадщини викликає активний інтерес науковців до пошуку шляхів її збереження. Втім, існує недостатня кількість досліджень, що стосуються залучення автентичної спадщини до туристичного продукту. У науковій літературі щораз частіше наголошується на необхідності переосмислення використання культурної спадщини в туризмі, оскільки діючі заходи її збереження часто є недостатніми.

Одним із рішень може бути органічне поєднання досліджень і охорони автентичності в туризмі, подібно до розвитку екосистемних послуг. Дослідження культурного туризму вказують на його нову місію – бути інструментом миру, розвитку та взаєморозуміння між народами на основі гуманітарних цінностей [5]. Це дозволяє по іншому подивитися на мету збереження автентичної спадщини в туристичній діяльності.

Сталий розвиток туризму передбачає збереження культурного ландшафту, тому важливо підтримувати реставрацію матеріальних пам'яток і залучати архітектурну спадщину для досягнення економічних і соціокультурних цілей. Новий підхід до сталого туризму має розглядатися як спосіб відновлення історико-культурної спадщини та популяризації національних культурних цінностей поряд із глобальними цінностями цивілізації.

Підсумовуючи аналітичні результати дослідників щодо використання автентичної культурної спадщини для цілей туризму, варто наголосити на необхідності включення в концепцію сталого розвитку туризму таких чинників:

- забезпечення економічного ефекту для туристичної індустрії та туристичних дестинацій;
- формування пізнавальної цінності туристичних продуктів через автентичну спадщину;
- підтримання життєдіяльності місцевих мешканців із урахуванням культурних традицій;
- виховання екологічної свідомості на всіх етапах створення та споживання туристичних продуктів.

Таким чином, культурна спадщина є важливим активом, що сприяє розвитку туристичної індустрії, одночасно забезпечуючи збереження історичних і культурних цінностей. Інтеграція автентичних елементів у туристичні продукти не лише підвищує їх привабливість, але й сприяє сталому розвитку регіонів, залучаючи туристів та створюючи нові можливості для економічного зростання. Однак, для досягнення цих цілей необхідно ефективно поєднувати зусилля з охорони культурної спадщини та її використання в туристичній діяльності. Це передбачає не лише дотримання законодавчих норм, але й активну участь науковців, державних органів та місцевих громад у процесах збереження та популяризації культурних цінностей. Стратегічний

підхід до сталого розвитку туризму має враховувати всі аспекти, пов'язані з автентичністю, економічною вигодою та соціальною відповідальністю, що забезпечить гармонійне співіснування культурної спадщини та сучасних вимог туристичного ринку.

Інформаційні джерела:

1. Zhang S., Liang J., Su X. Research on Global Cultural Heritage Tourism Based on Bibliometric Analysis. *Heritage Science*. 2023. Vol. 11 (1). URL: https://www.researchgate.net/publication/371953429_Research_on_global_cultural_heritage_tourism_based_on_bibliometric_analysis.
2. Про охорону культурної спадщини: Закон України. Документ 1805-III, редакція від 2.10.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>.
3. Кравченко К. А., Бабій К. В. Режими використання території пам'яток культурної спадщини в Україні та за кордоном. *Молодь: наука та інновації*: Матеріали XI Міжнар. наук.-техн. конф. (м. Дніпро, 22-24 листопада 2023 р.). У 2-х т. Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. Том 1. 474 с. С. 206-207. URL: <https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/molod-nauka-ta-innovatsii-2023/molod-2023-vol1.pdf>.
4. Дичковський С. І. Культурний туризм як сфера реалізації дозвілєвих технологій та віртуального досвіду. *Мистецтвознавчі записки*. 2019. № 36. С. 9-16. URL: <https://doi.org/10.32461/190653>.
5. Папп В., Котубей В., Грицько В. Культурний туризм як багатогранний феномен національної самоідентифікації. *Економічний форум*. 2022. Том 12. № 4. С. 48-57. URL: <https://e-forum.com.ua/uk/journals/tom-12-4-2022/kulturny-turizm-yak-bagatogranny-fenomen-natsionalnoyi-samoidentifikatsiyi>.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Муромцева Ю.І., канд. екон. наук, доц.

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Забезпечення сталого розвитку стало однією з найважливіших задач сучасності, оскільки він передбачає гармонійне поєднання соціальних, економічних та екологічних процесів, тобто потребує комплексного підходу. Інноваційність і збалансованість у цій сфері набувають особливої значущості, оскільки вони спрямовані на досягнення довгострокового розвитку без шкоди для наступних поколінь.

Вивчення питань сталого розвитку суспільства в останні роки висвітлюють у своїх працях іноземні та вітчизняні вчені. Соціальний аспект сталого розвитку відбито у дослідженнях авторів: М. Кужелев, В. Федина, С. Стабіас [1] Є. Буряк, К. Редько, А. Чорновол, О. Орленко [4], Н. Гребенюк, М. Гузев, Б. Данилишин, Л. Мельник, В. Міщенко, Ю. Муромцева [2], М. Шапочка, В. Шевчук, Л. Шостак, та ін.

Соціальні аспекти сталого розвитку включають рівень освіти, здоров'я, зайнятості та соціальної захищеності населення. Успішний сталий розвиток